

LY-NYTT

NR. 2 - 2014

LÆRERNES YRKESFORBUND

Sommeren er kommet

Foto: Idar R. Andersen

LES OM:

Agderkonferansen 2014 • Læring som sikrer fremtiden •
Er læringslivet som næringslivet • Kunnskap er fremtidens olje •
Frafall får konsekvenser senere i livet • Nesodden vgs •
Nye krav til morgendagens arbeidstakere • Fremtiden kan være
veldig annerledes enn du tror • Karrierevei for lærere m.m.

Innholdsfortegnelse

Lederen og innhold	2
Redaktøren har ordet	3
Elev/student og gratis medlemskap i LY	4
Agderkonferansen 2014	5
Læring som sikrer fremtiden . . .	6-7
Er læringslivet som næringslivet	7
Kunnskap er fremtidens olje . . .	8-9
Frafall får konsekvenser senere i livet	9
Nesodden vgs - Lederintervju .	10-11
Nye krav til morgendagens arbeidstakere	12-13
Fremtiden kan være veldig annerledes enn du tror	14-15
La oss få en debatt i LY-NYTT	16-17
Presentasjon av styremedlem . .	18
Debattinnlegg av spesialpedagog	19
Karrierevei for lærere - lærerløftet	20-21
Lokker med læring tilskudd	21
Studentintervju	22
Det muntre hjørne og Viktige adresser	23

Redaktør: Idar R Andersen
Telf. 915 66 698
Email: i-raga@online.no

Layout: Copyright Grafisk Design
Trykk: Kraft Digital print AS

Opplag: 250 eks.

Forsidefoto: Idar R Andersen

Send noen ord/artikkel
fra din skole til vår kjære
redaktør Idar R Andersen

Leder'n

Mange tror at elevene hadde blitt mye flinkere hvis lærerne var lengre på skolen, men slik er det sannsynligvis ikke. Skoletiden i Norge er politisk bestemt. Legger man sammen forberedelsestid, undervisningstid og etterarbeidstid. For man arbeidstiden for en undervisnings sekvens. Denne sekvensen altså «timen» er pedagogisk tilpasset hver enkelt elev, slik at elevene kan ta til seg dette stoffet enten det er noe praktisk eller teoretisk. Denne forberedelsen gjøres kontinuerlig før hver undervisnings sekvens, og den må gjøres rett i forkant fordi læreren må kjenne den enkelte elevs behov i forkant av alle undervisningssekvenser. Det er politisk bestemt at enhver lærer skal tilpasse undervisningen slik at den passer for alle elevene og at den er differensiert slik at alle føler mestring. Det er derfor lærere i dag jobber gjennomsnittlig 43,5 timers uke. Og derav har en avspasering ordning slik at vi er innenfor arbeidsmiljøloven. Det ordnes praktisk slik at lærere har avspasering samtidig som elevene har skole ferie. Denne særavtalen er oppsagt og heter 2213, og er nå en del av hovedforhandlingene.

Hvordan kan vi løse dette annerledes? Det hadde vært fint med «ni til fire» jobb, men hvordan hadde da elevene blitt ivaretatt? Og hvor mange flere lærere trengte hver skole for å opprettholde samme undervisningstid pr. uke?

Partene i tariffoppgjøret i kommunesektoren er blitt enige om et anbefalt forslag til løsning. Dermed blir det ingen streik. I skrivende stund er det ingen informasjon å gi om forhandlingene i Oslokommune. Videre informasjon vil bli lagt ut på LY sin hjemmeside under nyheter.

Lykke til med egen undervisning i tiden fremover.

Svein Erik Engebretsen
Forbundsleder

Les på LY sin hjemmeside der ligger LY-NYTT: LY.no

Det skjer stadig store forandringer i verden, og ikke minst innen datateknologien.

Forandringene kommer i forskjellig tempo, noen så langsomt at vi som pedagoger ikke merker det før det er over oss, mens andre ting og spesielt innenfor data får vi slengt rett i ansiktet uten forvarsel. Dette er alle pedagogers dilemma eller utfordring.

Det offentlige har satt i gang prosjektet Digital deltakelse 2017. Målet for dette er å redusere antall innbyggere som ikke er på nett og bidra til å styrke den digitale kompetansen i befolkningen. All kommunikasjon med det offentlige planlegges å foregå digitalt. Altså nye utfordringer i hele samfunnet.

Til tross for datateknologiens fremskritt er vinterferien og påskeferien over og vi går mot sommer og sommerferie. I februar bladet satte vi litt fokus på rus i vgs og uniformerte vakter for å redusere uønskede miljøfaktorer i skolegården.

Vi var også innom «det omvendte klasserommet» og fordeler ved å studere på nettet. Går vi mer mot nettbasert undervisning og endring av ungdommenes holdninger til foreldede undervisningsformer fra Middelalderen? Hvem tør å tenke nytt?

Har videregående skoler spilt fallitt? Er «Drop outs» i vgs i ferd med å bli et samfunnsøkonomisk for stort løft for samfunnet?

Jeg var tilstede på Agderkonferansen 28.januar i år der det ble snakket varmt om: «Læringslivet», «Lærerløftet», «karrierevei for lærere i klasserommet», «kunnskap skulle løfte skolene», «Kunnskap er fremtidens olje», «kunnskapssamfunnet», «nye krav til morgendagens ungdom».

Brudd i forhandlingene med KS ble ikke nevnt med et ord. «Drop outs» i videregående skoler og universiteter og høyskoler og hva dette kostet det norske samfunnet var tallfestet til mange millioner for den ungdommen som havnet i NAV sine klør og på uføretrygd resten av livet.

På Agderkonferansen var det ikke ungdommer tilstede fra «Drop outs» som kunne fortelle den fine forsamlingen i sorte dresser og sorte kjoler hvor skoen trykket angående frafallet i skoleverket. Derimot var det en del vellykkede studenter tilstede for å fortelle hvor fornøyde de var og kunne være på Universitetet i Agder. Jeg vil i dette bladet presentere noen tanker fra Agderkonferansen, og hvilke tanker som rører seg i LO, NHO, KS og den nye regjeringen med Erna Solberg i spissen på rundreise på Agder.

Vi vil i dette LY-NYTT intervju rektor på Nesodden vgs, intervju av styremedlem og intervju av student på vernepleien, og et intervju av et styremedlem i LY. Videre vil vi presentere en student fra studiet i vernepleie som hadde avlagt eksamen i e-læring.

Igjen vil jeg minne om at jeg som redaktør for LY-NYTT forventer innspill fra det nye styret om deres viktige arbeidsoppgaver fastlagt på landsmøtet. Hva har skjedd etter festtalene på Landsmøte? Hva har skjedd med de nye vervebrosjyrene for medlemmer og elever/studenter? Har landsmøtedelegatene startet ny verving til LY? Er det noe i veien med brosjyrene som ble utarbeidet til Landsmøtet og vedtatt tatt i bruk? Hva kan i så fall jeg som redaktør gjøre – forslag?

Vi kan også fortelle at drømmelæreren først og fremst er snill. Dette gir motivasjon for økt læring.

Denne gangen vil vi også kunne presentere et debattinnlegg fra et medlem av LY spesialpedagog Knut Brødelsbo. Knut ønsker en debatt på sitt innlegg om læring, vesentlige incitament i yrkesopplæringen og den tradisjonelle lærerrollen. Her er muligheten for dere alle som er medlemmer i en fremtidsrettet organisasjon som LY.

Se: LY sin hjemmeside om LY-NYTT – Her ligger de fire siste blader av LY-NYTT.

Elev/student og gratis medlemskap i LY

Lærernes Yrkesforbund (LY) er en politisk uavhengig organisasjon som har til formål å organisere personale innen undervisning og andre stillinger i skoleverket. LY er en av landets eldste lærerorganisasjoner, etablert i 1911. Siden navneendringen i 1987 har LY framstått som et forbund i vekst, og en lærerorganisasjon hvor faglærere og annet personell innenfor grunn-, videregående- og høyskole organiserer seg.

Ta kontakt på email: post@LY.no,

Forbundsleder av LY
Svein Erik Engebretsen,
Lakkegata 3, 0187 Oslo
Tlf.: 21 01 36 00

Er du en av mange elever i videregående skole/eller student som har jobb ved siden av studiene, er elev/student medlemskapet i LY noe for deg.

LY er en liten og oversiktlig arbeidstakerorganisasjon med jevnt stigende medlemstall. I tillegg kommer elever/studenter. LYs hovedoppgave er å sikre medlemmene gode lønns- og arbeidsvilkår. Vi vet at mange elever/studenter arbeider ved siden av studiene. LYs elev-medlemskap er et tilbud til deg.

Mange elever har hatt uheldige erfaringer i arbeidslivet. For LY er det viktig at flest mulig trives på jobben og med studiene, og at ingen blir utnyttet eller dårlig behandlet. Står vi sammen, kan vi hjelpe hverandre når det trengs.

Medlemskapet som elev/student i LY er gratis og du får:

- **LYs fordeler** er flere gjennom ditt medlemskap i YS gruppen med sine ca. 222000 medlemmer og muligheten til å tegne rimelige forsikringer.
- **Informasjon** om rettigheter, plik-

ter og lønns- og arbeidsvilkår i arbeidslivet

- **Tilbud** om å bidra med artikler i LY sitt blad LY-NYTT. Som aktiv elev/student utvikle skriveerfaring i praksis. **Bladet LY-NYTT – Utgivelse fire ganger/ år.**
- **LY studentenes/elev** organisasjon er en interesseorganisasjon for studenter på alle nivåer i utdanningssystemet og fra yrkesutdanning i høyere utdanning.
- **Som nyutdannet får du** alle rettigheter som fullverdig medlem når du er kommet i arbeid. I etablert jobb etter studiene betales fullt medlemskap etter LY sine til en hver tid vedtekter.
- **Gjensidige forsikring – Gjensidige bank – Drivstoffavtale kr 0,50 pr liter – Choice Hotels – YS medlemskort – YS butikk.**
- Juridisk assistanse krever fullt betalende medlemskap.

DNB MasterCard, **Student MasterCard**, Leve MasterCard, SAGA Gull MasterCard, SAGA Platinum MasterCard, Private Banking MasterCard, aKtiv MasterCard og aKtiv Gull MasterCard. Er du i tvil om hvilket kort du har,

Gratis medlemskap i LY - INNMELDING

LY tilbyr gratis medlemskap for elever i videregående skole, lærlinger og studenter - et medlemskap hvor rettighetshjelp og informasjon om arbeidslivet står sentralt.

Dette skyldes dels at ungdommens kjennskap til sine rettigheter i arbeidslivet erfaringsmessig er noe mangelfull, dels at enkelte arbeidsgivere vet å utnytte dette.

Det er viktig å være bevisst på dine rettigheter som ansatt, noe vi ønsker å hjelpe deg med.

Vi ønsker rett og slett å forberede deg på det du vil møte i arbeidslivet.

Ved å være medlem i LY har du tilgang til de gode forsikringstilbud YS som hovedorganisasjon har i Gjen-sidige.

Fyll ut dette skjemaet så sørger vi for at du blir kontaktet av LY.

Fornavn
Etternavn
Adresse
Postnummer/-sted
Fødselsdato
Tlf
E-post
Studiested
Kurs/utdanning
Ferdig utdannet (mm/åå)

Følgende MasterCard gir deg rabatt:

DNB MasterCard, Student MasterCard, Leve MasterCard, SAGA Gull MasterCard, SAGA Platinum MasterCard, Private Banking MasterCard, aKtiv MasterCard og aKtiv Gull MasterCard. Er du i tvil om hvilket kort du har, se her. Slik fungerer det: Du betaler med et av de MasterCard fra DNB som omfattes av rabattordningen, og får rabatten direkte fratrukket på din neste MasterCard-faktura. Enkelt og greit.

Les mer om medlemsfordeler på: www.LY.no og www.YS.no

Tekst: Idar R Andersen

STATSMINISTER ERNA SOLBERG

kommer til Sørlandets viktigste møteplass

Vi samler sentrale beslutningstakere og ledere i næringslivet, offentlig sektor og akademisk på Sørlandet.

Målet med konferansen er å belyse utfordringer og muligheter knyttet til kompetansebehov og kompetanseutvikling i landdelen.

Derfor har årets Agderkonferanse fått undertittelen «Læringslivet».

KRISTIN SKOGEN LUND (NHO)

GUNN MARIT HELGESEN (KS)

TRUDE TINN LUND (LO)

THOMAS NORDAHL (H) (NA)

SOULEAIMA GORAMI (DK)

LAERINGSLIVET

AGDER- KONFERANSEN 2014

BLE ARRANGERT
I KILDEN TEATER OG
KONSERTHUS,
KRISTIANSAND
28. JANUAR 2014
KL 09-16

Statsminister Erna Solberg var første taler på Agderkonferansen. **Konferansen, som har kompetanse og utdanning** som tema og har fått navnet «Læringslivet», samlet sentrale beslutningstakere og ledere i både næringslivet og offentlig sektor på Sørlandet.

Målet med konferansen var å belyse utfordringer og muligheter knyttet til kompetansebehov og kompetanseutvikling i landsdelen.

Statsminister Erna Solberg åpnet med temaet «Læringslivet».

Hun mente at kunnskap var det verktøyet som gjorde oss i stand til å skape et samfunn med muligheter for alle. Videre bygdes samfunnet nedenfra og opp.

Da nevnte hun ikke alle «drop outs» i videregående skoler 30%, høyskoler og universiteter med 40%. Disse elevene vil på sikt belaste samfunnet med flere millioner som det ble vist til i senere innlegg.

Hun nevnte videre at sosial utjevning var regjeringens viktigste prosjekt. Jeg drister meg til å mene at her er det noe som vår statsminister og mange til henne ikke forstår. Det kan nevnes dysleksi og dyskalkuli. Dyskalkuli er ikke det samme som vi omtaler som matteangst, og må tas på alvor.

Hun stilte spørsmålet om hva det betyde å realisere kunnskapssamfunnet som regjeringen hadde som sitt prosjekt? Alle skulle ikke ha en doktorgrad. Det var også behov for fagarbeidere. Operahuset i Oslo hadde ikke blitt bygget uten dyktige fagarbeidere i tillegg til arkitekter og ingeniører. Samfunnet hadde behov for både tømrere og bygningsingeniører, sykepleiere og leger. Det måtte være kvalitet i barnehager, i lærerkollegiet, høyere utdanning og elevene måtte møte dyktige lærere. Læringen sluttet ikke når vi gikk ut av skolen. Videre var en god skole en god sosialpolitikk der alle elevene fikk en mulighet for å lykkes. Fremdeles var ikke «drop outs» på 30-40% nevnt med et ord.

De elevene som lykkes i dagens skole er ikke problemet,

men de som ikke kan finne seg til rette i det pressede «Kunnskaps-samfunnet» og «Læringslivet» med dets teoretiske krav kan være en utfordring og må prioriteres i både taler og praksis.

Det ble vist til at alle skulle kunne utvikle sitt talent, drømmer og ambisjoner med mestring i klasserommet, men da mener jeg at det må tenkes i helt andre baner enn i dag. Alle husker nok den læreren som løftet en opp og motiverte til økt innsats, men da slet en ikke med dysleksi eller dyskalkuli. Og datidens ungdommer kunne med sin dysleksi og dyskalkuli gå rett ut i arbeid etter 7 år på grunnskolen. Mange av disse ungdommene er de som har startet egne bedrifter.

Nåværende regjering hadde bevilget 300 millioner ekstra til videre og etterutdanning av lærere. Det skulle lages faglige karriereveier slik at lærerne ble i klasseværelset og ikke sluttet som lærer.

Læreryrket skulle bli det beste yrket som at alle 15 åringer i fremtiden valgte. I Finland søkte 10 lærere til hver ledig lærer plass. Da kunne de finne ut hvem som passet best som lærer.

Tekst: Idar R Andersen

Læring som sikrer fremtiden

- Agderkonferansen 28.01.2014.

Vi trenger et læringsliv som hele tiden gjør oss sterkere og godt rustet for fremtiden - både som samfunn, bedrifter og enkelt-mennesker.

Slik sikrer vi velferden.

Vi lærer hele livet - i barnehagen, på skolen, i høyere utdanning, på arbeidsplassen og i fritiden. Summen av alt dette er læringslivet.

NHO er opptatt av utviklingen i læringslivet fordi den avgjør hva slags samfunn vi har om ti, tyve og femti år.

Ingen annen faktor er mer avgjørende for samfunnets vekst og velferd enn innbyggernes kunnskap og deltakelse. Ingen annen faktor er mer avgjørende for bedriftenes konkurransekraft enn de ansattes kompetanse. Og ingen annen faktor er mer avgjørende for hva hver av oss kan oppnå og hvordan vi kan utfolde oss enn de kvalifikasjoner vi oppnår gjennom livslang læring.

Gjennom NHOs Årskonferanse «Læringslivet» 28. januar ønsker vi å påvirke den politiske agendaen og sette søkelyset på ungdom, kompetanse og muligheter. Hvordan kan vi redusere frafallet i utdanningsløpet og bidra til god tilgang på kompetent arbeidskraft til beste for NHOs medlemsbedrifter, samfunnet og individet?

Kompetanse

Mye er bra i det norske læringslivet. Selv når vi holder oljen utenfor, lig-

ger Norge svært høyt i internasjonale sammenligninger av produktivitet. Og kompetanse er den viktigste faktoren bak den høye produktiviteten.

En vesentlig del av den høye kompetansen tilegnes i selve arbeidslivet. I oktober kom en stor OECD-rapport om voksnes læring, PIAAC. Norge gjør det svært bra i denne undersøkelsen, langt bedre enn de middelmådige resultatene i skoleundersøkelsen PISA. Arbeidslivet er altså en god læringsarena. **Ingen annen faktor er mer avgjørende for samfunnets vekst og velferd enn innbyggernes kunnskap og deltakelse**

Men at vi lærer mye i arbeidslivet, er ikke nok.

Utdanningen betyr mye - for samfunnet, for bedriftene, og for hver enkelt av oss - da må vi også gjøre det vi kan for hele tiden å forbedre den.

Og det er særlig tre utfordringer i utdanningen vi vil peke på:

- **For det første: Det høye frafallet.** Én av tre ungdommer har ikke fullført videregående etter fem år. Dette høye frafallet har en høy pris. Den høyeste prisen betaler de som faller utenfor. De deltar i mindre grad enn andre i samfunns- og arbeidsliv, de får i mindre grad påvirke sin egen økonomi, og de får ikke brukt

Adm. Direktør NHO Kristin Skogen Lund

sine evner fullt ut. Men det er også dyrt for bedriftene - fordi færre kvalifiserer seg til arbeid. Og det er dyrt for samfunnet, fordi vi mister inntektsgivende arbeidskraft og fordi trygdetilbøyeligheten er stor for denne gruppen.

- **For det andre: Det lave ferdighetsnivået i utdanningen.** Norske elever gjør det godt på mange områder - som samfunns- og demokratiforståelse, kreativitet og entreprenørskap. Det er bra. Det som ikke er bra, er at elevene skårer på gjennomsnittet i sentrale ferdigheter som lesing, matematikk og naturfag - og det til tross for at nesten ingen land bruker mer penger pr. elev enn Norge. Når samfunnet bruker slike ressurser på utdanningen, må vi også stille krav til resultatene.

- **For det tredje: Det dårlige samsvaret mellom arbeidslivets etterspørsel etter kompetanse og utdanningen som tilbys.** Norske universiteter og høyskoler utdanner for få teknologer og realister, men mer enn nok samfunnsvitere. Vi ser også at mange lærlinger læres opp i fag som ikke etterspørres i arbeidslivet. Nok en gang er prisen høy: For

elever og studenter, som investerer i en utdanning de ikke får brukt; for bedrifter, som ikke får tak i kompetanse de trenger; og for samfunnet, som tar regningen uten å få dekket kompetansebehovet på sentrale områder.

Dette må få konsekvenser for den politikken som føres:

- Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for god læring. Derfor bør vi møte frafallsproblemet med enda bedre lærere – og belønne de gode lærerne med bedre lønn og flere karrièremuligheter.
- Tidlig innsats er nødvendig for gode prestasjoner og mindre frafall senere. Derfor bør alle femåringer ha noen timer opplæring i barnehage hver uke. Lek og læring er ingen motsetning.
- Det store frafallet i videregående skole viser med all tydelighet at

det ikke er realistisk at alle ungdommer skal nå enten studiekompetanse eller fagbrev. Derfor bør de som ikke passer inn i ett av disse to alternativene få en tredje, praktisk mulighet, med opplæring i bedrift rett etter ungdomsskolen.

- Tilbudet i høyere utdanning styres bedre og insentivordningene tilpasses kvalitet fremfor kvantitet.

Eget ansvar. Mange av de løsningene vi peker på her er fellesløsninger, ting vi som samfunn kan gjøre for å styrke læringslivet. Men vi må ikke glemme at læring til syvende og sist er noe man må ta ansvar for selv. Utdanning er ikke noe man får – det er noe man tar. Vi har alle et ansvar for vårt eget læringsliv, både i valgene vi tar og arbeidet vi legger i det.

Det handler om å velge å kvalifisere seg til arbeid og deltakelse. Det handler om å få utfordringer på eget ferdighetsnivå og som hjelper den enkelte til å strekke seg så langt som deres evner rekker.

Og det handler om verdighet og å føle at man gjør en forskjell.

Men vi må være klar over at de valgene vi tar for læringslivet i dag, ikke handler om behovene vi som samfunn har nå eller om ti-tyve år. De handler ikke engang om hvilken kompetanse dagens bedrifter etterspør.

Valgene vi tar i dag handler om hvilket samfunn vi ønsker oss fremover. De handler om behovene til bedrifter som ennå ikke er startet – og om mulighetene til gutter og jenter som ennå ikke er født. Vi skylder dem å sikre et Norge med fortsatt høy produktivitet og velferd.

Er læringslivet som næringslivet?

I forkant av NHOs årskonferanse Læringslivet pekte administrerende direktør Kristin Skogen Lund på flere utfordringer i utdanningen – men treffer ikke helt de rette løsningene.

Skogen Lund nevner særlig tre utfordringer som hun mener må få konsekvenser for politikken som føres. Dette er ikke nye utfordringer, men problematikk som vi har vært klar over i mange år.

1. Det høye frafallet. Det er et stort problem at én av tre ikke fullfører videregående etter fem år. Det er et tap for samfunnet, og det er et tap for den enkelte elev. Flere og bedre lærere, tidlig innsats og mer valgfrihet er noen gode løsninger, men det er langt ifra alle.

Vi må stille krav til resultatene – men hvem skal vi stille kravene til?

Frafall er ikke ett problem, men summen av alt som ikke fungerer. Psykiske problemer er ofte en grunn, rådgivningstjenesten er for dårlig og skolehelsetjenesten strekker ikke til. Undervisningen er ikke motiverende nok. Alt dette vet vi, og alt dette har vi snakket om i mange år. Hvorfor skjer det ikke noe?

2. Det lave ferdighetsnivået i utdanningen. Det er veldig bra at norske elever gjør det godt på områder som samfunns- og demokratiforståelse, men vi burde gjøre det bedre på sentrale ferdigheter. Vi

må stille krav til resultatene – men hvem skal vi stille kravene til?

Ansvar ligger hos skolen som institusjon. Skolen må favne alle, og det gjør den ikke godt nok i dag. Mange fag er ikke motiverende nok. Vi har i mange år etterspurt mer tilpasset opplæring. Det er noe som sårt trengs for å skape en bedre skole. Hvor blir det av?

3. Det dårlige samsvaret mellom arbeidslivets etterspørsel etter kompetanse og utdanningen som tilbys. NHO-sjefen etterspør mer tilpasset kompetanse. Vi mener skolen bør utdanne kreative, nysgjerrige og hardt arbeidende elever som evner å tilpasse seg fremtidens arbeidsliv. Elever som selv ikke NHO kan forutse.

Når det i sin tur kommer til dimensjonering av det enkelte fag, hvorfor tar ikke næringslivet mer ansvar?

Læreplanmålene og det utstyret hver enkelt skole har til rådighet er det som definerer om en elev er kompetent eller ikke. Når det i sin tur kommer til dimensjonering av det enkelte fag, hvorfor tar ikke næringslivet mer ansvar? Det ansvaret Skogen Lund etterspør kan ikke plasseres på elevene, men på samfunnet som helhet

Det hun ønsker er rett og slett mer tilpasset opplæring. Vi skylder elevene en mer virkelighetsnær og relevant opplæring.

Kunnskap er fremtidens olje

Tekst & foto: Idar R Andersen

Kunnskap, kunnskap og kunnskap, var statsminister Erna Solbergs hovedbudskap under innledningen av Agderkonferansen.

Ungdom med kompetanse er vår fremtid. Oljen i seg selv ikke er den viktigste kapitalen vi har i Norge. Hun understreket kompetanse og kunnskap som viktigst, fordi verdien av arbeidet i fremtiden utgjør omkring 80 prosent av nasjonalformuen vår, mens olje og finanskapital bare står for 8 prosent til sammen.

Fremtidens olje. Rogaland er derfor noe mer enn sentrum for norsk oljeaktivitet. Rogaland har store verdier i form av kunnskap. Og det gir denne regionen fantastiske muligheter i fremtiden. Det er kunnskap som er fremtidens olje for Norge. Hun fremhevet at et av regjeringens viktigste prosjekter er å realisere kunnskapssamfunnet, og at vi må bruke kunnskapen i petroleumsnæringen til å skape nye,

lønnsomme og grønne næringsveier som vi kan leve av.

Kunnskapspolitik, en god skolepolitikk er den beste sosialpolitikken. Den beste næringspolitikken. Det er den beste miljøpolitikken.

Skape muligheter. Hun sa at regjeringen har en visjon for norsk skole: Det er at uansett hva ditt utgangspunkt i livet er; hvem foreldrene dine er, hvilken religion du tilhører og hvilket kjønn du har, så skal vårt samfunn gi muligheter til å leve ut talent, drømmer og dine ambisjoner. En bedre kunnskapspolitik vil kort og godt gjøre Norge til et bedre land. Kunnskapssamfunnet betyr ikke at alle skal studere så lenge som mulig.

Vi skal ikke alle ta doktorgrad, sa Solberg, som fremholdt at Norge skal ha høyt kvalifiserte folk innen alle felt – enten man er hjelpepleier eller lege, tømmer eller bygging ingeniører. Vi trenger både forskere i verdensstoppen og fagarbeidere i verdensklasse.

Man lærer gjennom hele livet. Styrke hele utdanningsløpet. Statsministeren påpekte at bedriftene trenger både teknologer med teoretisk kunnskap, og fagarbeidere med praktiske evner, for å levere gode, innovative produkter og tjenester.

Derfor skal regjeringen satse på kunnskap på alle nivå. Vi er nødt til å satse på kvalitet i barnehagen, styrke hele skolen gjennom et lærerløft, yrkesfagsløftet, forsterke og forbedre høyere utdanning. Og ikke minst: Satse på både grunnforskning og næringsrettet forskning, og innovasjon.

Hun fremholdt at Norge er et land som er bygget på realfagskunnskap. Uten gode ingeniører og fagarbeidere, hadde vi ikke greid å temme fossene eller å hente olje og gass opp fra berggrunnen under havets bunn.

Nøkkelen er gode lærere. Vi har rett og slett ikke råd til å mangle realfagskompetanse. Derfor må vi ha høye ambisjoner, i skolen, næringslivet og for landet: Vi kan, vi vil og vi skal bli bedre. Optimismen i

næringslivet er større enn mediene gir inntrykk av.

Statsministeren understreket betydningen av gode lærere i skolen, og lykkes, og at vi må løfte frem lærerne og gi dem høyere status. Det er et langsiktig arbeid. Derfor vil det også ta tid. Jeg kommer til å gjenta betydningen av gode lærere helt til vi er i mål.

Solberg pekte på de gode resultatene i finsk skole, men hun viste også til et lokalt eksempel, nemlig Smeaheia barneskole i Sandnes.

Der har de brukt russisk pedagogikk i matematikkopplæringen med fantastiske resultater. De har klart å løfte både de flinkeste, men også de svakeste. Derfor vil vi også legge bedre til rette for at de gode lærerne blir i klasserommet. Derfor vil vi skape nye karriereveier i skolen. Statsministeren viste til sin visjon fra 2011 om at læreryrket skulle

være blant de mest attraktive yrkene for norske 15-åringer innen 2030.

Min visjon er å gjøre læreryrket til et drømmeyrke for norsk ungdom. Derfor er karriereveier det neste steget i regjeringens lærerløft.

Solberg påpekte at mangelen på gode fagarbeidere kan bli alvorlig for Norge i årene fremover og viste til at nær halvparten av norske elever, 48 prosent, velger yrkesfaglig opplæring. Halvparten av disse faller ut av skolegangen. Bare en tredel ender opp med fagbrev.

Oljefesten er over. Det siste tiårets opptur i offshorebransjen kommer ikke til å fortsette. Derfor trenger vi et eget yrkesfagsløft.

Todelt samfunn. Solberg fremholdt at den største forskjellen i vårt samfunn går mellom de som har jobb og de som ikke har. Har man først en fot innenfor, får man stadig mer kunnskap og erfaring. De som

blir stående utenfor arbeidslivet, risikerer også å bli stående igjen, sa Solberg som etterlyste flere veier til kompetanse og arbeid.

Størst sannsynlighet for å dø når tidene er gode. Høy fart i norsk økonomi betyr flere dødsfall og dårligere helse, viser forskning fra SSB. Statsministeren uttrykte bekymringen over todeling av norsk økonomi: Den ene delen er knyttet til oljenæringen, den andre i mer konkurranseutsatte næringer. Vi har høy vekst i kostnadene. Utviklingen i produktivitet holder ikke tritt. Vi blir dyrere sammenlignet med våre handelspartnere uten at vi produserer mer. Derfor varslet Solberg at regjeringen nå jobber med å sette ned en produktivetskommisjon. Den skal se på hvordan næringslivets konkurransekraft kan styrkes, men også hvordan vi kan bli mer produktive i offentlig sektor.

Frafall får konsekvenser senere i livet

Faglige forutsetninger er det viktigste grunnlaget for å fullføre videregående skole. En økning av gjennomsnittskarakteren på 10. trinn med ett karakterpoeng, øker sannsynligheten for å fullføre med 30 prosentpoeng for den typiske eleven. Dette viser en ny forskningsrapport fra Senter for økonomisk forskning (SØF).

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen mener kampen mot frafall er den aller viktigste skolesaken og vektlegger hvor avgjørende ungdomsskolen er i dette arbeidet:

– Det har vært for lite oppmerksomhet rundt ungdomsskolen. Den har blitt litt glemt og klemt mellom barneskolen og videregående skole. Derfor arbeides det nå med en egen stortingsmelding om ungdomsskolen. Dette er vel-

dig avgjørende og viktige år for elevene, sier Kristin Halvorsen.

Rapporten dokumenterer også at frafall kan få negative konsekvenser for den enkelte på mange områder seinere i livet. De som ikke fullfører videregående opplæring sliter i større grad enn andre ungdommer med å skaffe seg jobb. De blir også i større grad mottakere av offentlige ytelser.

Den nye forskningsrapporten bygger hovedsakelig på data fra årskullet som fullførte grunnskolen i 2002. 55 prosent i dette kullet gjennomførte videregående skole på normert tid. 65 prosent av dem hadde fullført etter fem år. Av de 35 prosent av årskullet som ennå ikke hadde fullført fem år etter de gikk ut av grunnskolen, hadde over halvparten vært i videregående opplæring i over tre år, mens 2,5 prosent ikke begynte.

Nord Norge, og Finmark spesielt, har størst problemer med å få ungdom til å fullføre videregående opplæring. Den lave gjennomføringen i Nord-Norge ser ikke ut til å skyldes store reisestanser eller spesifikke regionale arbeidsmarkedsforhold. **Kilde:** Kunnskapsdepartementet

Nesodden vgs- Lederintervju

1. På Agderkonferansen snakket statsminister Erna Solberg om Læringslivet og kunnskapsløft for lærere i norske skoler. Lærerløftet skulle ha høy prioritet hos regjeringen. Det handlet om lærerløft og karriereveier i klasserommet for alle lærere.
 - a. Hva foretar Nesodden skole seg i denne sammenheng med ho Erna sine fine ord og få løftet lærerstaben til bedre spisskompetanse og nye karriereveier som det i foredraget siktes til?
1. **Det kan være krevende for den enkelte skolen alene å gå opp nye karriereveier for lærere. Hos oss har vi imidlertid satset mye på å utvikle og utdanne veiledere blant lærerne i forbindelse med at vi er universitetsskole. Jeg har tro på at denne type oppgaver, som vi er ekstra oppmerksomhet til pedagogikk og (fag)didaktikk, kan være utviklende for den enkelte lærer.**
2. **Kunnskapssamfunnet og prestisjeprosjektet kan bli en politisk boomerang til våren da det for tiden er brudd i forhandlingene omkring lærernes arbeidstid.**
 - a. Hvordan ser du som leder en farbar vei ut av uføret mot at satsingen på læreren slik at karriereveiene kan fullføres? Hvorfor snakkes det om gamle og nye læringsmetoder i skolene i dag, og hva tenker du som leder om dette med omstilling og nye dagsaktuelle læringsmetoder? Se nedenfor.
4. Vi kan lese i kunnskapsdepartementets sider om informasjons- og kommunikasjonsteknologi, og da snakkes det om ulike metoder som: handlingsorientert læring, problembasert læring, prosjektarbeid, online-kurser, online læringssamfunn, sanntids online klasseroms diskusjoner, problembasert læring via web-basert samarbeidsteknologi, delte elektroniske tavler, spill-basert læring, virtuelle læringssamfunn m.m.
 - a. Hvor ligger deres skole i dette samfunnsløpet for nye læringsmetoder og bruk av ny teknologiutvikling?

Jeg tror at vi som skole i hovedsak tilbyr elevene våre ganske tradisjonelle arbeidsmåter, samtidig som vi også ser av undersøkelser (bl. a. Elevundersøkelsen) at våre elever benytter seg av IKT betydelig mer enn elever andre steder.
5. Hvordan har den moderne nye teknologien fått innvirkning på undervisningen på Nesodden vgs?

For mange år siden så vi hvordan papirer ble erstattet av digitale løsninger, og læringsplatt-formen it's learning har i så måte vært viktig for oss når det gjelder planlegging av undervisning, gjen-nomføring og etterarbeid. Plattformen åpner for en ny dimensjon og er sånn sett virkelig et «ekstra klasserom» for elever og lærer.
6. Hvordan har i så fall din skole hatt økonomiske midler til å følge med i krav til nye pedagogiske læringsmetoder som e-læring krever av norsk vgs?

Siden 2001 har vi ikke mot-tatt noe ekstra i det hele tatt, og i en periode var dette ganske belastende for skolens økonomi.
7. Det skrives at grønne tavler er blitt erstattet av smartboard, og bøker er byttet ut med lesebrett, og skrivebøker har måttet vike plassen for PC og iPad.
 - a. Hva er hverdagen på Nesodden vgs i forhold til alt dette nye som det er kommet en stor del av elevene i hende?

De grønne tavlene brukes fortsatt, læreboka er stadig like viktig, men, som nevnt, kombi- nasjonen av bærbar pc/mac og en læringsplattform åpner opp for nye dimensjoner i opplæringen.

8. Har Nesodden vgs kompetanse på å bruke digitale fortellinger tatt opp på videosnutter på 3-4 minutter til diskusjon i læringsgrupper i klassen. Dette for å øke motivasjonen og interessen for fagene? Bli det i så fall utnyttet? **I noen sammenhenger gjøres dette, men jeg er usikker på omfanget.**

9. Ser du som leder noen fallgruver ved bruk av digitale verktøy for læring i vgs? I så fall hvilke ser du?

Den store fallgruven er at datamaskinen ved siden av å kunne være et læringsverktøy også er en svært kraftfull underholdningsmaskin. Dersom du kopler dette med romantiske og/eller naive holdninger og forventninger til en sekstenårings bruk, kan det være galt av sted: Det er ille hvis IKT i norske klasserom medfører at elev og lærer lever i to ulike verdener i klasserommet: Læreren i sin med faglig fokus og eleven i en annen «multitaskende» med drøsevis av ikke-faglige vinduer åpnet på maskinen. Enden på dén visa kan fort bli at læreren forlanger at skjermene slås ned, og at vi er tilbake i et analogt klasserom som tilsynelatende er digitalt.

10. Hva tenker du som leder om det nye som er kommet inn eller kommer inn i norske skoler: «Det omvendte klasserommet»?

Interessant og spennende. Jeg fikk en god og oppglødd innføring i dette av en venn av meg som etter mange år i det private næringsliv begynte som lærer i en alder av 52 år.

11. Hvilke konsekvenser vil «Det omvendte klasserommet» få for Nesodden vgs og lærerstaben?

Dersom alle skulle arbeide slik, ville dét bli en omstilling for en god del. På den annen side: Våre medarbeidere er svært omstillingsdyktige. Men: Er det nå slik at alle skal arbeide etter én metode? Jeg har alltid hatt klocketro på variert metodikk,

Rektor Erik Heier Nesodden vgs.

og det synet deles vel av de fleste lærere, vil jeg tro.

13. Hva må/kan gjøres for å motvirke frafallet i Norsk skole generelt?

Mer praktisk arbeid for frafallsutsatte elever. Tettere oppfølging av fravær. Tydeligere krav til elevers egeninnsats og egenansvar: Jeg tror rettighets-elementet i videregående opplæring hindrer skolen i å være tydelige og å stille realistiske krav.

*Intervjuer:
Idar R Andersen*

Nye krav til morgendagens arbeidstakere

Skal vi være innovativ i fremtiden og stille med nok menneskelige ressurser, må skolemønstret brytes

Agderkonferansen hadde invitert den danske meget dyktige foredragsholderen Soulaima Gourani (38) til å utfordre den tradisjonelle tenkningen rundt utdanning og behov for kompetanse i Norge. Hun var et eksempel som forlot den danske folkeskolen i sjuende klasse. Som voksen søkte hun i årevis jobb i Danmark uten hell.

Gourani reiset til Norge i 1999 og ble lagt merke til av en liten IT-bedrift i Bergen. De ansatte henne p.g.a. sitt sterke pågangsmot, humør og kreativitet. Firmaet hadde behov for disse egenskapene. Resten kunne de selv lære henne i jobben.

Fire år senere ble hun «head-huntet» til det verdenskjente shippingsselskapet Maersk i Danmark. Og i dag holder hun foredrag over hele verden, og er en av 12 personer i den danske regjeringens «Mønsterprogram».

Gourani ble for to år siden blant annet utnevnt til «Young Global Leaders» av World Economic Forum, og i år ble hun valgt ut som en av blant 40 under «40 European Young Leaders».<Ingen>

Hun deltar i en gruppe som er satt til å utfordre de mønstre som har satt seg i det danske samfunnet, på mange områder. Med dette mener hun at vi ikke kan forutse hvem som blir vinnere. Det er ikke mulig å lage spesielle talentprogrammer. Faktisk viser mye forskning at alle de de som får vite at de er spesielle talenter, klarer seg dårligere enn de som får vite at de må jobbe hardt.

Hun trakk fram at forskning viser at barn som har hatt en vanskelig oppvekst kan klare seg bedre i livet, enn dem som vokser opp i trygge omgivelser. Barn vokser opp i dag uten å bekymre seg for morgendagen, men

*Soulima Gourani
Foto: Idar R Andersen*

det er viktig å lære vi våre barn evnen til å ha motstandskraft og viljestyrke. Læring er så mye mer enn bare skolegang.

Når basiskunnskapene er på plass, skjer det meste av læringen utenfor skolesystemet. Kunnskap er noe vi må ta til oss fra vugge til grav.

I dag er det kompetanse innen teknologi og realfag som er viktig, og vi mangler ingeniører som har denne kompetansen. Hva er det fremtiden vil etterspørre av kompetanse? Vi ser i dag på TV at nå skal legestudentene få et nytt fag der de skal lære å lytte og kommunisere med pasientene. For å kunne stille en bedre diagnose må legene også innøve emosjonell kompetanse i sitt studium.

Vi ser her at i tillegg til dagens

behov for kompetanse blir det viktigere at arbeidstakere og ledere har evnen til å samle og koordinere, finne frem til folk med komplementerende kunnskap til sin egen kjernekompetanse, bygge nettverk og skape tillit. Toppledere svarer ofte at de viktigste ingrediensene i næringslivet er tillit og personlige relasjoner. Kompetanse rangeres langt nede på listen. Dette læres ofte i jobben.

Konferansen stillet med mange finkledde herrer i mørk dress, hvit skjorte og slips. Nærmest kledd til sin egen begravelse og preikte som en prest til de «Drop outs» som ikke var invitert til konferansen.

Derimot ble det vist film fra byggmester Asle Thorsen som satset sterkt på lærlinger som slet med sine teoretiske kunnskaper på dette alderstrinnet, slik han selv gjorde den gang han var ung og skolelei av teoretisering av praktiske ting. Bedriften er solid bygget opp av lærlinger som ikke orket mere skoleteoretisk læring.

Dette var ungdom som gjennom sine år i skolesystemet ikke så meningen med alt det teoretiske som skulle pugges og lærers for å kunne bygge hus. De kunne aldri få vist frem det de kunne utføre med hendene sine. Disse bare droppet ut av skolen, og slang gatelangs.

I filmen visste Asle Thorsen hva dette handlet om. Han selv hadde vært en av disse skoletrøtte. I og på kamera foran et av sine anlegg oppfordret han med fast blick de over 600 næringslivsledere, oppdressede sortkledde skolefolk og beslutningstakere som var samlet til Agderkonferansen til å tørre å ta sjansen på ungdommer. Dette kunne være «Drop outs» og som hadde ringer i ørene og nesa og fulle av tatoveringer. Førsteintrykket kunne ofte vise seg være feil. Dette var hans erfaring.

Filmene visste også en skoleurolig ungdom på 15 år Frank Arne Leiros fra Arendal som Asle Thorsen hadde tatt inn i sitt firma. I dag, 10 år senere, har denne

gutten etablert sitt eget byggefirma. I 2012 ble Leiros i konkurranse med 235 andre ungdommer kåret til Norges beste tømrer. Dette var en pris utdelt av kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete.

Det kan nevnes at Eddi Eidsvåg i «Pøbelprosjektet» som jeg har omtalt i tidligere LY-NYTT har inntak fra de som faller fra i vgs «Drop Outs», og forskning viser at 90 % av disse gjennomfører løpet og enten går videre på skole eller kommer seg i arbeid. Videre sies det også at gryndere ikke oppstår fra de skoleflinke, men fra folk med praktisk innsikt.

Finner vi disse fagfolkene ved utgangsdørene på høyskoler eller universiteter – eller må vi hente inn disse fra «Drop outs»? Er det denne ungdommen som i dag representerer Norges gryndere? – mye forskning tyder på det

Tekst: Idar R Andersen

Illustrasjonsfoto fra debattrunde med studentene i sorte dresser
Foto: Idar R Andersen

Klasseromet for 2020:

Fremtiden kan være veldig annerledes enn du tror

Foto: Idar R Andersen

Tenk deg: Du våkner opp kl 0923 en september morgen i 2020. Din alarm høres ikke og nå er du for sent, men ikke bekymre deg. Pendlingen til skolen består av å bære den bærbare datamaskinen til kjøkkenbordet. Ingen behov for en back-to-school antrekk, som du erstatter med iført pyjamas.

Når laster du dagens forelesning ned på video og du ser

ikke din professor. I stedet vises en klassekamerat på skjermen. På den første dagen i klassen, fikk du en liste over mulige emner kurset kunne utforske. Du rangerte dem, og instruktøren tilpasset kurset tilsvarende. I stedet for professorens undervisning – hvordan forberede timene? Hvis læreplanen ikke var satt til den første dagen? – Professoren tildelte studenter forskning emner deretter ble det byttet på undervisning.

Du har aldri møtt studenten som viste undervisning i dag, og som spilte inn en video hjemme i India. Du vil heller ikke møte noen av dine klassekamerater, som ser denne leksjonen fra fem forskjellige kontinenter. **Mer relatert til denne artikkelen**

- **PRODUKTIVITET.** Do smartphones gjøre karakteren på universitetet?

- **KARRIERE** Menneske og maskin: Gen Y kombinerer kreativitet og lidenskap med teknologi.
- **TECHNOLOGY** Chips og apps: Hvordan Emerging tech vil forandre utdanning.

Din klassekamerat bruker ordet "primitiv" og du tar pause i foredraget for å slå det opp. I en tekstvindu skriver du et notat som inneholder definisjonen og link til videoen slik at klassekameratene dine også kan vite betydningen når de ser den. Som du ser, kan du se andre viktige poeng og lese dine klassekameraters 'høydepunkter og notater.

Etter en stund, vandre øynene til vinduet. Det er en nydelig dag, den varme morgensolen som tilbyr vitner om en lang, varm sommer. Du forlate datamaskinen og avslutter foredraget på din mobiltelefon fra hagen din.

Hvis det ovennevnte virker usannsynlig av hva et klasserom kan være i 2020, er du i bakleksa. Videoen / teknologien ble skapt av et team inkludert University of Essex Thomas Foulsham og Arizona State University Evan Risko, som arbeidet sammen ved University of British Columbia. Faktisk mye av dette kurset ligner en real-life som blir undervist (koordinert? Levert?) av David Vogt ved University of British Columbia. "Min rolle er å stille inn parameter, der alle blir engasjert på sine plasser, og så bare ri den som et godstog. Jeg lærer like så mye som de gjør."

Dette er den vidunderlige nye verden av høyere utdanning, der studentene lærer professorer, teknologien muliggjør digital

notat pasninger og online kurs har tusenvis av studenter. Eleven-veileder og forholdet har blitt snudd på hodet. En perfekt storm – ekstreme økonomiske begrensninger, en teknologisk revolusjon, banebrytende pedagogisk forskning, og økte forventninger fra elever står overfor svake jobbmuligheter - tvinger universitetene til å endre sine formål. Og all den stund, har en universitetsutdanning aldri vært mer etterspurt fra så mange deler av verden.

I en tid da en student kan få tilgang til mer informasjon via hennes mobiltelefon enn en professor kan konsumere i en mannsalder, er universitetet som et fysisk sted foreldet?

I Vogt ord: "Teknologi og mobil spesielt, kommer til å muliggjøre en større forvandling i læring enn noen oppfinnelsen av menneskeheten noensinne, fra leirtavler og utover."

Vogt er en tiltrukket av mobil teknologi pedagogiske muligheter, delvis på grunn av hans interesse for science fiction. Han var en astronom før han begynte i Avdeling for lærerutdanning. Men han foretrekker et personlig erfaring til online interaksjon. "Jeg er en stor fan av Teater," forklarer han. "Jeg vil se en dårlig live spill over en god film en dag. På den annen side, er en film en utmerket måte for å distribuere underholdning til massene."

På samme måte, er universiteter leter etter teknologiske løsninger som tillater dem å levere utdanning til flere studenter for mindre penger. Høyere utdanning synes klar til å gjennomgå den typen teknologiske avbrudd som kreative bransjer som mu-

sikk- og forlagsbransje. Og denne overgangen har det utløst en debatt blant lærere som taler til kjernen av undervisningen. Stanford og Princeton hadde nettopp annonsert en ny online plattform kalt Coursera som tilbyr gratis kurs til hvem som helst hvor som helst.

Den 17. juli, University of Toronto kunngjorde at det hadde sluttet med Coursera og ville "lansere en ny serie av online kurs som vil være tilgjengelig for alle," ifølge en pressemelding. Alle med en datamaskin kan få tilgang til våre fantastiske lærere.

Uansett studentens nivå eller størrelse, bør lærerne fokusere på å utstyre dem til å tenke på vitenskap og mer som forskere heller enn å lære fakta i å gulpe opp tester, hevder Wieman.

Dette er i likhet med hva som blir kalt "den omvendte klasserom." Forelesninger, spesielt de som vanligvis leveres i store klasser med liten mulighet for interaksjon, er teipet og gjort tilgjengelig på nettet, slik at elevene kan se dem når det passer dem. I stedet for å delta på forelesninger, bruker studentene verdifull tid på campus til diskusjon i små grupper, hands-on erfaringer eller community-baserte prosjekter.

Mer relatert til denne artikkelen

- **EN TITT AHEAD** Klasserom av 2020: Fremtiden er veldig annerledes enn du tror
- **PROFIL** Den store eksperiment: Quest Universitetet radikale skritt i høyere utdanning
- **FERDIGHETER.** Arts nyutdannede finner nye karriereveier ved å bruke tilegnede ferdigheter.

Ny læring med Nettbrett - Hvor er vi i Norge?

LA OSS FÅ EN DEBATT I LY-NYTT PÅ INNFORING AV NETTBRETT I 1. KLASSE I BARNESKOLEN

Hvordan vil klasserommet se ut i 2020? Fremtiden vil se helt annerledes ut enn du tror, og hva tror lærere i LY om dette? Andreklassinger i finsk barneskole lager blogg om livet på skolen

Savonlinna universitetsskole er en liten barne- og ungdomsskole som ligger inne på området til Universitetet i Øst-Finland. Den har en sentral rolle i forsknings- og utdanningsvirksomheten ved universitetet.

Skolen har spesialisert seg på bruk av nettbrett i grunnskolen. Denne finske skolen har allerede mye erfaring med å bruke nettbrett i undervisningen, men nå vil de finne ut om det er mulig å ta steget helt ut og fjerne skolebøkene helt:

Nettbrett har vært brukt i finske skoler en god stund, men skolen er den første som har brukt det i stort omfang på flere klassetrinn. Vi er også de første som forsøker å legge de vanlige skolebøkene helt bak oss. Derfor har de startet prosjektet Future Classroom 2020. Radikalt eksperiment. Mange av

klassetrinnene på skolen er med på prosjektet, men først og fremst skal det gjennomføres et eksperiment med de to førsteklassene.

Den ene klassen skal benytte tradisjonelle læremidler som før, mens den andre i hovedsak skal benytte nettbrett. Det var litt tilfeldig at det ble slik. Det var opp til lærerne selv å avgjøre om de skulle gå over på nettbrett, og bare den ene klassen valgte å gjøre det.

Eksperimentet gir forskere ved Universitetet i Øst-Finland en unik mulighet til å få kunnskap om nye undervisningsformer, men det er hensynet til dagens elever som er viktigst. De regner med å se konkrete resultater nokså snart. Skolen kommer til å ha mange flere erfaringer med dette allerede til våren.

Fire år uten papirbøker. I nettbrettprosjektet har lærerne stor frihet til å forme undervisningen. Den eneste haken er at de ikke vil få penger til å kjøpe nye papirbøker så lenge prosjektet varer.

Lærerne som ønsket å delta i prosjektet er forpliktet til å være med i 4 år og klassene deres vil ikke kjøpe nye papirbøker. Pengene blir i stedet brukt til å kjøpe inn nettbrettene. Lærerne kunne velge selv hva slags utstyr de skulle bruke og alle endte opp med nettbrett som elevene kunne ha med seg i hverdagen.

Lærernes undervisningsmetoder blir utviklet i samarbeid med elever og foreldre.

Det pedagogiske utgangspunktet for prosjektet er sam-læring og samarbeid. Tanken

Foto: Idar R andersen

er å bruke en samarbeidsorientert læringsmodell hvor elever og lærere har mulighet for å løse problemer og finne ut av ting på nye måter. Lærerne møtes jevnlig for å utveksle erfaringer og løse praktiske problemer underveis.

Bygger læringsnettverk rundt elevene

Det vil være spesielt viktig å få elevene til å inkludere folk rundt seg i læringen. De kan bruke nettbrettene til å dele arbeidene sine med medelever, studenter, foreldre og andre. Det kan gi dem verdifulle synspunkter, tips og kommentarer. Foreløpig sees det få begrensninger i hvem elevene kan benytte seg av på denne måten:

De må gjerne ta kontakt med eksperter helt utenfor skolesystemet hvis det skulle være nødvendig. Elevene får lov til å ha med seg nettbrettene hjem. Dermed kan lærerne inkludere nærmiljøet til elevene i undervisningen. I høst brukte førsteklasingene nettbrettene til å ta bilder og gjøre lydopptak fra trafikken og naturen der de bor.

Foreldrene ble mer aktive. Etter at de begynte å jobbe på denne måten, ble også foreldrene mye mer engasjert i barnas skolehverdag:

Det tok litt tid å overbevise dem om arbeidsmetodene, men nå er de fleste svært entusiastiske og deltar aktivt i skolearbeidet.

Inspirerer til livslang læring. Skolen og lærerne er opptatt av at elevene skal kunne bruke nettbrettene både til vanlig skolearbeid og til å jobbe med ting de selv er opptatt av. På den måten håper de å gjøre læring til en selvbelønnende aktivitet som elevene kan ha glede av resten av livet. Elevene i de to andreklassene ved skolen har for ek-

sempel valgt å samarbeide om en blogg som handler om skolehverdagen. De har også laget sine egne bøker:

I fjor laget laget elevene i femteklasse en bok om kjæledyr.

Denne ble publisert på Apple sin iBookStore. I år kommer de til å gjøre dette i mye større skala:

Elevene i en av klassene skal lage sine egne bøker i mange fag og kommer til å publisere dem etterhvert som de blir ferdige. Denne klassen bruker ikke tradisjonell ABC og heller ikke vannlige mettebøker.

Det matematiske ståsted er at de yngste elevene først og fremst skal lære ved å produsere selv og finne ut av ting på egen hånd.

De finske lærerne er meget flinke når det gjelder bruken av PC og når det er fornuftig å bruke de. Læringsfilosofien bak prosjektet er positivt. Det er ikke nettbrettet i seg selv som blir avgjørende, men når elevene kan bruke de samme verktøyene både hjemme og på skolen. Med dette får de en glidende overgang mellom skole og fritid. Elevene får et større eierskap til læringsprosessen og det er positivt i seg selv.

Videre blir det viktig at kommunene ivaretar personverninteressene til elever og ansatte. Effektiv bruk av nettbrett innebærer ofte bruk av skytjenester. Da blir det en utfordring å sørge for at personopplysninger blir lagret og behandlet på en forskriftsmessig måte. Det er helt avgjørende at skolen har gode og sikre systemer for dette.

Viktig og innovativt. Det spesielle her er at prosjektet varer 4 år, at det er førsteklasinger og at de får tilgang til svært forskjellige læremidler i perioden. Vi trenger langvarige studier om hvordan digitale læremidler former barns kunnskaps- og kom-

petanseutvikling. Slik sett er prosjektet både viktig og innovativt. **Finland ikke av den gamle skolen.** Finland har gjennom mange år gjort det svært bra i OECD sin Pisa-rangering. De blir derfor fulgt nøye av politikere og utdanningsinstitusjoner verden over.

I Norge er det en utbredt oppfatning at finnene først og fremst oppnår de gode resultatene gjennom tradisjonell klasseromsundervisning hvor læreren tar en stor del av ansvaret for læringsprosessen. Finland kjenner seg ikke igjen i denne beskrivelsen: Vi føler ikke at undervisning i Finland har vært av den gamle skolen.

Finske lærere benytter mange forskjellige metoder hvor elevene må ta ansvar for egen læring. Finland er også i ferd med å endre utdanningssystemet sitt. Allerede i 2016 skal de innføre en helt ny læreplan hvor de legger stor vekt på mangesidig kompetanse, samarbeidsevner og medinnflytelse. Nå leter de etter nye undervisningsmetoder som kan bidra til forbedringer på disse områdene slik at finske skolebarn kan bli enda bedre forberedt til å møte fremtidens utfordringer. Prosjektet i Savonlinna er ett av flere prosjekt som skal bidra til dette.

Lenker: Hjemmesiden til prosjektet Future Classroom 2020. Målene med den nye finske læreplanen. Portal for lærerutdanning i Finland. Hjemmesidene til Statens senter for IKT i utdanningen.

Hva tenker LY sine medlemmer om denne artikkelen fra finsk pedagogikk og bruk av nettbrett allerede i første klasse i barneskolen?

Tekst: Idar R Andersen

Presentasjon av styremedlem LY - Astrid Kalvik

1. Hva trigget deg med å ta valget for å sitte i styret for LY, og hvorfor lot du deg velge inn?

Jeg ble forespurt av valgkomiteen, og valgte og si ja til å sitte i styret. Det er interessant og lære på nye områder og ikke minst se og høre hva som rører seg rundt i de ulike organisasjonene og utfordringer og positive oppgaver medlemmer har i sin hverdag.

2. Hva er din formelle kompetanse i læreryrket som også kan være en styrke for LY og styret?

Min formelle kompetanse er yrkesfaglærer i Helse og sosialfag. 16 år i skoleverket med flere forskjellige oppgaver som kursholder, tillitsvalg, lærer, og leder. Min styrke for styret er at jeg kan være en støttespiller.

3. Hvilke visjon og mål kunne du tenke deg videre for LY sentralt?

4. Hva er din styrke innen kommunikasjon og samarbeid i styresammenheng?

Jeg tror jeg er konkret i kommunikasjon og er samarbeidsvillig med å se det enkelte menneske i ulike situasjoner. Er nok ganske rett på sak og liker ikke «kos med misnøye».

5. Hvilke visjon og mål kunne du tenke deg som styremedlem for et bedre LY-NYTT?

Ly nytt har blitt betraktelig bedre i digital form. Visjon og mål bør være at reportasjer dekker hendelser i det ganske land, spesielt der vi har medlemmer. Fra sør til nord.

6. Hva kan du bidra med for at LY-NYTT skal fremstå som bedre og mer interessant enn i dag? (NB: Jeg som redaktør ønsker at bladet skal bli bedre, men da må jeg ha drahjelp fra dere.)

7. Hvilke positive erfaringer har du gjort deg i den tiden du har vært medlem av styret?

Trivelige samarbeidspartnere. Setter pris på ryddighet og saklighet i møter, og heller den løslupne samtalen etter møtetid.

8. Hvilke utfordringer har du møtt som medlem av styret så langt?

På grunn av geografisk fordeling av oppgaver har jeg ikke vært utsatt for noen spesielle utfordringer. Snarere bare positive opplevelser med trivelige mennesker som stiller opp når det gjelder.

9. Hvilke av disse positive erfaringene i det nye styret ønsker du som medlem av styret skal forsterkes i tiden fremover?

Det er viktig med samhold og orientering i hva som rører seg rundt om kring. Jevnlig møtearena.

10. Hvilke konkrete tiltak vil du

sette i gang for å øke medlemstallet, slik at det kan ansettes en fast person på LY-kontoret?

Ly må nok profilere seg selv, verve flere medlemmer spesielt ungdomsgruppen og nyutdannede lærer. Egenreklame for LY. Hjemmesiden må være oppdatert til enhver tid.

11. Hva har du konkret foretatt deg med de nye brosjyrene som ble utdelt på Landsmøte nå i høst?

Delte de ut til mine medlemmer på arbeidsplassen.

12. Hva er din sterke side for å kunne sitte i styret for LY og bidra positivt i en videre utviklingsprosess for LY og dets medlemmer?

Min sterke side er kommunikasjon, men det viktigste er at man sammen går veien, er beslutningsdyktig og engasjert.

13. Hva kan du konkret bidra med i det nye styret for å avhjelpe forbundsleder?

Forbundsleder har mulighet for å delegerer arbeidsoppgaver videre til medlemmene om nødvendig.

Intervju: Idar R Andersen

Debattinnlegg av Spesialpedagog Knut Brøndelsbo

Etter å ha lest ulike innspill om hva læring er i vårt utmerket medlemsblad, kommer det noen refleksjoner omkring temaet fra et pensjonert medlem av Lærernes yrkesforbund.

Det kan være ulike syn på læring:

1. En relativt varig adferdsendring.
2. Forventningene styrer adferd og handling
3. Belønning styrer adferd og handling.
4. Gjentakelse styrer adferd og handling.
5. Relasjoner og arv styrer adferd og handling.
6. Interessen er kanskje styrt av alt dette.
7. Deduktiv eller induktiv læring.

Dette danner grunnlaget for denne korte artikkelen.

Jeg har derimot lyst til å gi til kjenne en skjematisk oppsett av hva som jeg mener er vesentlige incitamenter i yrkesopplæringen.

- Inspirasjon, nyskjerighet, Espen Askeladd.
- Ide.
- Planlegging (teori som forberedelse til handling)
- Handling/veiledning
- Refleksjon.
- Ny utprøving
- Rapportering.
- osv. til akseptert resultat.

Den tradisjonelle lærerrollen virker sikkert lite poengtert i dette oppsettet; med vilje. Veiledning og medarbeider er det pedagogiske virkemidlet både sosialt og faglig. Kanskje det viktigste for oss alle er å la elevene forstå forskjellen på å være "aktør eller bare en brikke i læringsprosessen".

Når det gjelder digital undervisning så vil jeg minne om T.S. Elliots ord om; forskjellen på informasjon - kunnskap og visdom.

Etter mange års undervisning i pedagogikk på lærerhøyskolen, er jeg kommet til følgende:

- Yrker som har med stadig interaksjon mellom mennesker å gjøre læres ikke ved å samtale med datamaskiner.
- Ved å lete opp "alle riktige svar" på en datahjerne uten for deg selv, svekker du din egen

forestillingskraft og kreativitet. Dette betyr selvfølgelig ikke at veien frem er veien tilbake, snarere at å bevare er å fornye.

- Yrkesfagenes viktigste «devise» er fortsatt mesterlæring, hvor målet ikke bare er å bli like god som mesteren, men bedre. Som kokk kan jeg enda la meg begeistre over klassiske oppskrifter som «kylling solferino.» Jeg fornemmer slaget, matknappheten og kjøkkensjefens bruk av det som var til hende. Jeg føler meg litt som han når jeg vurderer råstoffet. Jeg er sikker på at en møbelsnekker eller en murer føler noe av det samme når de ser Cleopatras Tronestol eller et «Romersk brospenn.» Som mesteren så hans svende" er fortsatt et «aksiom» innen fagopplæringen. Og mesteren, på skolen eller i næringslivet er fortsatt lærlingens forbilde (og konkurent).

Tekst til debatt av: Knut Brøndelsbo

Karrierevei for lærerne - Lærerløftet?

Statsminister Erna Solberg på Agderkonferansen 28.01.14

Solberg mener næringslivet må ta større samfunnsansvar gjennom å skaffe flere læreplasser til flere ungdommer. Over **30 % «Drop Outs»** i videregående skoler kunne sikkert blitt redusert ved økte lærlingeplasser. Solberg mente at dette var en felles dugnad som krevde at næringslivet blande opp flere lærlingeplasser. I salen satt flere sortkledde i hvite skjorter og slips fra næringslivsledere til offentlige forvaltere fra landsdelen. Det utrolige var at det satt ingen av de som kunne fortalt alle disse sortkledde herrer og kvinner hvor skoen trykte for de som falt fra under karriereveiene nemlig **«Drop Outs»**

Under sin tale på Agderkonferansen nevnte Erna vår nye statsminister at vi trengte flere fagarbeidere. Til dette praktbygget som Kilden i Kristiansand er

trenger vi kreative arkitekter og dyktige ingeniører. **Men det kunne aldri blitt bygget uten de gode fagarbeiderne.**

Ernas tale handlet om lærerløft og karriereveier. Talen handlet i det vesentlige om kunnskap og utdanning, fra barnehage, via grunnskole og videregående skole til høyskoler og universitet. Men det ble savnet hva som krevdes av løft for de ungdommene som falt utenfor all denne kunnskapsprosessen på den teoretiske veien til suksess. I stedet snakket hun varmt om lærerløft og karriereveier for lærerne.

Selv har jeg som pedagog i gjennom 35 år fra videregående skole til høgskole og universitet har vanskelig for å se for meg karriereveier i klasserommet som lærer. Heller kunne statsministeren ikke gi et eneste eksempel på hvordan dette skulle skje. Ellers hamret hun med rette løs på Agder-fylkene som ikke tok inn nok lærlinger. Ungdommene trenger et å fullføre et fagbrev.

Statsminister Erna Solberg på Agderkonferansen

Foto: Idar R Andersen

Erna nevner også at vi har for stort frafall i videregående skoler. En av årsaken er demotiverte og skoletrøtte ungdom, men årsaken kunne være at de var redd for å ikke få lærlingeplass. Statsministeren nevner ikke med et ord «Pøbelprosjektet» som fanger opp mange av de som faller fra i vgs. Hva er årsaken til at dette prosjektet både klarer å skaffe lærlingeplasser og motivere disse «Drop Outs» for videre skolegang?

Erna nevner både privat og offentlige institusjoner som er for dårlige til å ta inn lærlinger. Sørlandets sykehus hadde bl.a. fått refs av LO for ikke å ta inn nok lærlinger. På spørsmålet om det ikke lønte seg å ta inn lærlinger kan det opplyses at Røe Isaksen vil gi et stimuleringstilskudd på kr 50000,- til nye lærebedrifter.

Et godt råd fra statsministeren til bedriftene var at dersom de ønsket kvalifisert arbeidskraft

i fremtiden, måtte de være med på å ta dette ansvaret nå. For å oppfylle samfunnskontrakten må vi få en lærling til hver tusen innbygger, men det er behov for flere sier leder for KS Jan Inge Tungesvik.

Prestisjeprosjektet med Lærlingelivet og Kunnskaps-samfunnet kan bli en politisk boomerang til våren. Den viktigste satsingen i Kunnskapssamfunnet var lærere, og for å styrke lærernes status og anseelse, slik at flere valgte læreryrket. Læreryrket skulle bli en karriere-

vei med flere muligheter enn i dag. Det skulle innføres kvalifikasjonskrav for å kunne undervise i matte, norsk og engelsk. Intervjuer av kommende lærere skulle se hvem det var som passet inn i klasserommet, muligens luke ut de i ugresset som ikke passet. Da kan det virke litt anstrengt at det ble brudd i forhandlingene mellom KS og YS med mulighetene for storstreik til våren nettopp mot KS. Fra lærernes side vil en slik streik oppfattes som den viktigste kampen i moderne tid.

Her siterte Erna Egon fra OI-senbanden: Vi har en plan.

Dette gav en lettere humring fra en fullsatt sal med over 600 mennesker. At Egons planer sjelden lyktes var nok noe annet og kanskje ikke tilsiktet fra vår nye statsminister.

I skrivende stund hadde ca. 7000 lærere søkt om videreutdanning, mens det ble gitt mulighet for bare ca. 3000. Det lå allerede ca. 2000 inne i eksisterende budsjett.

Tekst: Idar R Andersen

Lokker med lærling tilskudd

De blåblå vil lokke bedriftene til å ta inn flere lærlinger med bedre tilskudd. De lover også ny grep for å styrke yrkesfagene.

Regjeringen lover å ta sterkere grep for å redusere antall unge som faller fra og ikke gjennomfører videregående utdanning.

– Vi styrker lærlingtilskuddet slik at det blir enklere for bedrifter og det offentlige å ansette lærlinger, sier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

Trenger fagarbeidere. Norge trenger flere fagarbeidere innenfor alle fagområder, både i privat og offentlig sektor. I dag er situasjonen at cirka halvparten av et årskull begynner på yrkesfag, men det er likevel slik at bare 15 prosent av årskullet fullfører og består med fag- eller svennebrev. For å møte behovet for arbeidskraft er Norge avhengig av at flere ungdommer velger yrkesfag og fullfører denne utdanningen.

– **De som faller utenfor skolesystemet har dessverre større muligheter til å falle utenfor arbeidslivet og samfunnet generelt.** Det er avgjørende at vi klarer å få flere til å fullføre den videregående opplæringen, og forhindre at de kommer inn i en ond sirkel de ikke kommer seg ut av. Disse tiltakene er skritt i riktig retning. Vi vil

løfte yrkesfagene slik at utdanningene oppleves som attraktive og arbeidslivet får bedre tilgang til relevant kompetanse, sier Røe Isaksen.

Mange mangler læreplass. Hvert år er det om lag 6 000 elever som ikke får læreplass. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til fag- og yrkesopplæringen med 114 millioner kroner sammenliknet med den rødgrønne regjeringens budsjettforslag. Av dette foreslås det å styrke lærling-tilskuddet til fylkeskommuner med 79 millioner kroner. Dette gir rom for å øke tilskuddet med 3 500 kroner per lærling og etablere et stimuleringsstilskudd til nye lærebedrifter.

– Det er viktig å få flere bedrifter til å være med å ta ansvar for arbeidslivet fremover gjennom å ta inn lærlinger.

Derfor vil vi gi et stimuleringsstilskudd på 50 000 kroner til nye lærebedrifter, sier Røe Isaksen.

I tillegg foreslår regjering å styrke tilskuddordningen til lærlinger og lære kandidater med særskilte behov med 10 millioner kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett.

INTERVJU

1. Hva gjør en vernepleier (VP)?

En VP er autorisert helsepersonell som jobber med å oppnå best mulig livskvalitet for mennesker med sosiale, fysiske eller psykiske vansker. Gjennom miljøarbeid gir VP: sosial støtte, veiledning, opplæring og opplæring av en selvstyrt hverdag. For oppnåelse av en god livskvalitet er det viktig at man har selvbestemmelse i hverdagen. En sentral oppgave i VP arbeid går ut på å tilrettelegge for dette, også for personer som har vansker for å uttrykke og formidle egne ønsker og behov.

VP ulike oppgaver er:

- Omsorg og pleie, rådgiving og veiledning, administrerende arbeid, samarbeid med pårørende og andre nærpå personer, administrere medisiner, planlegging, utvikling og gjennomføring av tiltak, metodisk miljøarbeid inkl. habiliterings- og rehabiliteringsarbeid., saksbehandling, undervisning i helse og sosialfag.
- Studiet omfatter både teoretisk og praktisk undervisning.

2. Hvilke personlige egenskaper bør en vernepleier ha?

En VP må være empatisk, tålmodig, moden og følelsesmessig stabil. Det kreves også gode kommunikasjons-evner, og følsom og forståelse for andres tro og verdier.

3. Hvilken utdanning/kompetansekrav stilles til en VP?

For å bli VP må en ta treårig bachelorutdanning innen vernepleie. Opp-takskravet er generell studiekompetanse. Utdanningen bygger på fagdisiplinene pedagogikk, psykologi, jus, samfunnsfag, miljøterapi, medisinske fag samt administrasjon og forvaltning. Etter fullført utdanning må en søke om autorisasjon som helsepersonell.

4. Hvilke muligheter er det for etter og videreutdanning for en VP?

Mulighetene er store, spesielt innen fagområder som psykisk helsevern, miljøterapi, spesialpedagogikk og administrasjon.

5. Hvor kan du få arbeid etter endt utdanning?

Innen barne- og ungdomspsykiatri, oppsøkende ungdomsarbeid, rusomsorg, barnevern, voksenpsykia-

tri og eldreomsorg. Første studium gir graden bachelor i vernepleie. Det er krav om politiattest og sikkerhetsvurdering.

Intervju av student på vernepleien (VP) og som har tatt e-læringskurset på UiA

6. Etter bestått e-læringskurs: Hvilke positive erfaringer har du nå gjort deg som nybakt student?

Det var moro og lære noe nytt innen data. Godt tilrettelagt fra skolens side. Mye av kurset var lagt opp mot den praksisen vi skulle møte.

7. Hvilke negative erfaringer har du gjort deg med e-læringskurset?

Det ble mye tekst å lese og teksten var også vanskelig gjort.

8. Ville du anbefale e-læring til andre elever/studenter?

Ja, det ville jeg da dette gir større frihet til oss som studerer og jobber samtidig. Kunne da få utnyttet ledig fritid på en bedre måte.

9. Er dette noe som burde vært gjennomført på videregående skoler?

Ja, selvfølgelig kunne det vært gjort på videregående skoler, og enkelte skoler har lyktes med dette, menns andre har dårlig erfaring p.g.a. forskjellige elevgrupper og holdninger.

10. Hva er din holdning til nettundervisning?

Dersom dette er blitt satt i system med korte videosnutter som vi kunne sitte hjemme og studere, for så å jobbe videre med dette på skolen sammen i grupper/prosjekter ville dette vært utmerket. Dette krever disiplin fra studentenes side, og ikke minst en positiv holdning og innsats fra lærerstaben.

11. Kunne du tenke deg flere forelesninger på nett som du kunne sitte hjemme å studere?

Ja, under forutsetning et riktig tilrettelagt pedagogisk opplegg med struktur og muligheter til å være på nett, skype og tekniske hjelpemidler som fungerte optimalt. Her ser jeg flere fordeler dersom satt i system, og muligheter for samarbeid med andre studenter både på nett og på skolen.

12. Når det omvendte klasserommet presenteres med korte videosnutter til hjemme studier og oppgavearbeid på skolen med læreren som veileder. Hva tenker du om en slik tankemodell for ny pedagogikk?

Høres helt utmerket ut dersom dette teknisk fungerer.

13. Hvilke ulemper kan du se med denne arbeidsformen?

Ulempene kan også være mange som: teknisk svikt, dårlig økonomi til tekniske løsninger/ gammelt teknisk utstyr, umotiverte studenter, umotiverte forelesere/pedagoger, dårlige videosnutter, dårlig planlegging, dårlig oppfølging/tilrettelegging fra skolens side, lærere som fortsatt praktiserer eksamensformer fra middelalderen m.m.

Intervju: Idar R Andersen

Det muntre hjørne

Kjerringa står framfor speilet og sukka....mens ho sier. - Herregud kor eg ser ut - Brøstene henger..ræven e stor...og hele trynet e fullt av rønker. Ho ser på gubben og sier - Kan ikkje du finne på nokke bra og si om meg sånn at eg kan bli i godt humør. Han står og ser på ho ei stund og sier.. - hver no glad for at øgene dine e i orden

Ei blondine gikk forbi en lyktestolpe hvor det hang en lapp med teksten: "Leilighet til leie". Hun begynte å banke på lyktestolpen samtidig som en blond politimann kom forbi. - Hva gjør du? spurte politimannen. - Jeg banker på fordi de har en leilighet til leie, men det er ingen som svarer... - Merkelig, sa politimannen, ly-sene står jo på!!!!

En mann ruslet rundt i avdelingen for soveroms møbler på IKEA. - Kan jeg hjelpe deg med noe? spurte en av selgerne. - Det kan du, svarte mannen... Jeg ser etter sånne senger i to etasjer. Hva er det nå de heter igjen? - Køyesenger? - Riktig! Jeg må ha flere stykker. La meg se.. Det blir en til Ada og Kristine, en til Fredrik og Sofus, en til Amalie og Mia, og en til Rikard og Morten.. Det skulle vel være alle!! - Ikke for å være frekk, sa selgeren, - men hadde det ikke vært lurt å kjøpe en til deg og din kone også???.....

Mona, husets tenåringsdatter ble sengeliggende og lege ble tilkalt. Noe var galt og etter en grundig undersøkelse mente legen at det var en barnesykdom. Hun hadde kanskje ikke hatt alle sammen. - Jeg tror jammen hun har røde hunder, kom det fra legen. - Nei, det har jeg hatt, svarer Mona. Da kom det fra lillebroren hennes: - Og så har hun hatt katt, marsvin og dvergkanin. Og for noen dager siden sa kjæresten hennes at hun har ei deilig mus også, men den vet ikke jeg hvor hun har.

Kjerringråd

Potetkoking –ulik størrelse – Stikk hull.

For at alle potetene skal bli kokt på likt kan en stikke hull med en strikkepinne gjennom de store potetene. En annen måte er å kutte de store potetene i to.

Potetmos med fyldig smak.

Fyldig smak kan man få ved å ha i en buljongterning, gjerne en grønnsaksbuljong. Denne løses opp i vannet. Kan også erstatte saltingen.

Pølsesprekk

Man unngår at pølsene sprekker ved å legge en tallerken opp ned i gryta.

Risgrøt med ekstra god smak.

Grøt som man vil sette en ekstra spiss på, kan man tilsette litt rømme og sukker.

VIKTIGE NAVN OG ADRESSER

Lærernes Yrkesforbund LAKKEGATA 3, 0187 OSLO

Sentralbord: 21 01 36 00
LY direkte: 45 86 77 50
Telefax: 21 01 39 43
E-post: post@ly.no
Hjemmeside: www.ly.no

POLITISK LEDELSE

Svein Erik Engebretsen, forbundsleder
Dalefjerdingen 569, 1912 Enebakk.
Telf.91 82 63 06. post@ly.no eller
svein.engebretsen@nesodden.vgs.no

Geir Johansen, nestleder
Langøyveien 49, 1679 Kråkerøy
Email: geijoh@ostfoldfk.no
Mobil: 928 25 926.

Frank Markussen, Sentralstyremedlem
Solbrekkveien 3, 1739 Borgenhaugen.
Tlf.: 97 52 03 79. Email: framar@ostfoldfk.no

Astrid Kalvik, Sentralstyremedlem
Nybyen 15, 8340 Stamsund.
Mobil: 480 38 791.
Email: kalast@glideskal.kommune.no

Einar Elias Aarsund, Sentralstyremedlem
og sekretær. Email: einaraa@vfk.no
Mobil: 918 67 782 – Arb.33 01 62 52

Tove Lill Grefslie, 1. vara
Vardeveien 73, 1850 Mysen.
Telf.: 93 69 68 96. Email: tovgre@ostfoldfk.no

Ole Henry Danielsen, 2.vara
Smålia 14, 8022 Bodø.
Telf: 90 66 63 29 – Email: ole.d@sbnett.no

Trond Morten Halvorsen, 3. vara
Bjørgebekken 15, 5141 Fyllingsdalen.
Tlf.: 950 59 625. Email: haltro@c-k.no

FYLKESTILLITSVALGTE

Se oversikt på www.ly.no

B

PORTO BETALT
PORT PAY
NORGE / NOREG

RETURADRESSE:
Lærernes Yrkesforbund
Lakkegata 3
0187 Oslo

Medlems-fordeler

YS

Som medlem av LY har du mulighet til å bytte ut ditt ordinære medlemskort til et medlemskort med bankfordeler - YS Medlemskort med MasterCard. På dette kortet får du 3% sparerente fra første krone, samt tilbud om kreditt til meget gode betingelser.

Den 23. november kan alle med YS Medlemskort med MasterCard bruke kortet på XXL og få 25% rabatt på alle varer, også kampanjevare!

Mange nyttige fordeler

- **3 % sparerente fra første krone**
- Lavere kredittrente enn vanlige kredittkort, f.t. 12,25 %
- Gebyrfrie varekjøp i inn- og utland
- Kredittreserve på inntil 75 000,-
- Gebyrfri nettbank
- Ingen årsavgift
- Kan brukes overalt
- 15 % rabatt på blomster]
- 15 % rabatt på sports- og fritidsutstyr
- Opptil 30 % rabatt på reiser

Ordinær kredittvurdering vil bli gjort.

Les mer og bestill her

Har du allerede dette kortet, anbefaler vi SMS-tjenesten som gjør at du alltid har oversikt over kontoen. Denne kan du bestille her, eller kontakte kundeservice i DNB på telefon 815 22 040

YS Medlemskort med MasterCard

– et produkt fra DNB Bank ASA
– Foretaksregisteret
NO 984 851 006 MVA
– Eff. rente 17,5 % ved 15.000,- o/12 mnd.
Totalt 16.351,-.

Innmelding i :

**Lærernes Yrkesforbund,
Lakkegata 3,
0187 Oslo.**

Bruk skjemaet nedenfor for å melde deg inn i LY.

Personalopplysning:

Fornavn.....

Etternavn.....

Adresse.....

Postnr./sted.....

Fødselsdato.....

Telefon/Mobil.....

E-postadresse.....

Arbeidsgiver/trekksted:

Navn.....

Adresse.....

Postnr./sted.....

Arbeidssted:

Navn på skole/bedrift.....

Adresse.....

Postnr./sted.....

Telefon.....

Les flere nyheter fra YS på www.ys.no